

Waar zorgverleners elkaar nodig hebben, maar niet altijd vinden

SAMENWERKEN BIJ UITHUISPLAATSINGEN

**Annelise Vermeiren (202301164)
Bachelorproject
Tom Van Nieuwenhove
Bachelor sociaal werk 2025 - 2026**

1. Inhoudstafel

| | |
|--|------------|
| 1. INHOUDSTAFEL | 01. |
| 2. VAN IDEE TOT UITVOERING | 03. |
| 3. HOE SYSTEMEN, CONTEXT EN SOCIAAL WERK SAMENKOMEN | 04. |
| 4. WANNEER EEN KIND NIET LANGER THUIS KAN BLIJVEN: WAT IS EEN UITHUISPLAATSING? | 06. |
| 4.1. Uithuisplaatsing vanwege een verontrustende opvoedingssituatie | |
| 4.1.1. Vrijwillige uithuisplaatsing | |
| 4.1.2. Gedwongen uithuisplaatsing | |
| 4.2. Uithuisplaatsing vanwege een misdrijf omschreven feit | |
| 5. VAN KINDERRECHTEN TOT JEUGDHULP: DE BASIS VOOR UITHUISPLAATSINGEN | 09. |
| 5.1. Verdrag inzake de Rechten van het Kind | |
| 5.2. Decreet Integrale Jeugdhulp | |
| 6. DE PROCEDURE VAN UITHUISPLAATSINGEN | 11. |
| 6.1. Vermoeden van een verontrustende opvoedingssituatie - politie (en externe partners) en parket | |
| 6.2. Beslissing van de parketmagistraat - politie en parket | |
| 6.3. Vatting van de jeugdrechtbank - parket, jeugdrechtbank, politie | |
| 6.4. Uitvoering beslissing jeugdrechtbank - Jeugdrechtbank en (o.a.) CAW-crisisteam | |
| 7. DE UITDAGINGEN VAN EEN UITHUISPLAATSING | 14. |
| 7.1. Goed genoeg is de nieuwe norm | |
| 7.2. We moeten wachten tot het te laat is | |
| 7.3. Met een verschillende bril naar hetzelfde kind kijken | |
| 7.4. Wanneer we niets delen, doen we zeker niets fout. | |
| 7.5. Een omweg in het systeem | |
| 8. CONCLUSIE | 16. |
| 9. BIBLIOGRAFIE | 17. |

Stel u voor : een meisje van 12 jaar terroriseert haar broer en zussen. Ze staat al onder begeleiding van het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (hierna: OCJ), maar die hebben nog geen actie ondernomen. De moeder werkt zeer aanklappend en meldt de feiten meermaals bij de politie, die de situatie als zeer ernstig inschat. De politie is van mening dat het meisje een gevaar vormt voor de andere kinderen in het gezin en vindt een uithuisplaatsing aangewezen. Na contactname met het parket, blijkt echter dat de betrokken magistraat niet wenst in te gaan op het verzoek van de politie om over te gaan tot uithuisplaatsing. Het parket wijst de politiemedewerker erop dat het OCJ reeds betrokken is en dat er dus al hulpverlening is opgestart. Concreet: het gezin blijft in de kou staan en de vrees voor verdere escalatie van het geweld in dit gezin ten nadele van de broer en zussen is reëel.

Dit is jammer genoeg geen hypothetische situatie, maar een reële casus. Een uithuisplaatsing is voor geen enkele betrokkene een fijne ervaring. Het laat littekens achter, maar is in sommige gevallen wel noodzakelijk.

De procedure van uithuisplaatsing is wettelijk geregeld en is behoorlijk complex. Eigen aan de procedure is bovendien dat er diverse actoren bij betrokken zijn, die elk handelen vanuit hun eigen invalshoek en binnen het handelingskader dat de wetgever voor hen heeft bepaald. Daarnaast vertrekken deze actoren vanuit uiteenlopende disciplines, wat leidt tot verschillende visies en aanpakken.

Een uithuisplaatsing is dus een complex proces waarbij onderlinge samenwerking en afstemming aangewezen is om tot 'gepaste' maatregelen/hulpverlening te komen. Tijdens mijn stage in de politiezone Scheldewaas heb ik gemerkt dat de onderlinge samenwerking en afstemming tussen de verschillende actoren niet altijd optimaal gebeurt en dat er heel wat hiaten in het proces zitten. De samenwerking tussen organisaties en diensten rond uithuisplaatsingen wordt beïnvloed door structurele problemen die maatschappelijk aangepakt moeten worden, maar ook door onderlinge moeilijkheden of stroefheden die eveneens aandacht vragen.

Uitdagingen genoeg dus ...

2. Van idee tot uitvoering

Dit artikel vertrekt vanuit een uitgebreid literatuuronderzoek naar de context en achtergrond van uithuisplaatsingen. Ik definieer kort enkele begrippen, geïllustreerd aan de hand van concrete casussen. Vervolgens schets ik het wetgevend kader en de procedure van uithuisplaatsing.

Daarnaast heb ik interviews afgenomen bij drie verschillende diensten. Op die manier kon ik vanuit diverse perspectieven de belangrijkste uitdagingen in kaart brengen, waarbij sommige bevindingen elkaar bevestigen en andere net sterk van elkaar verschillen.

Ik ben in gesprek gegaan met Fleur Verhelst, maatschappelijk assistent bij de sociale recherche van PZ Scheldewaas. Vervolgens wilde ik graag de werking van het CAW-crisismeldpunt in kaart brengen. Hiervoor ging ik in gesprek met Tine Notredame, meldpuntondersteuner van het crisisteam van CAW Oost-Vlaanderen. Tot slot wilde ik graag nog een jeugdconsulente interviewen. In eerste instantie probeerde ik iemand te vinden binnen het arrondissement Dendermonde, maar dat bleek moeilijker dan verwacht. Uiteindelijk koos ik ervoor om met Nina Milan te spreken, een jeugdconsulente verbonden aan de jeugdrechtbank van Antwerpen. Het was bijzonder interessant om ook vanuit een andere regio en manier van werken naar het proces van uithuisplaatsingen en de bijhorende samenwerkingen te kijken.

Alle drie deelden zij hun ervaringen, uitdagingen en visies over dit thema. Doorheen het artikel zijn er ook verschillende casussen te lezen die ik of mijn collega's tijdens mijn stage bij de sociale recherche van PZ Scheldewaas hebben meegemaakt. Ik heb deze casussen geanalyseerd en ontleed op basis van de inzichten uit mijn onderzoek. Zo krijgt u als lezer een realistisch beeld van de kloof tussen het ideaalbeeld en de praktijk van uithuisplaatsingen.

Tot slot tracht ik in mijn conclusies en de kern van dit artikel te vatten in één grote vraag.

3. Hoe systemen, context en sociaal werk samenkomen

Een kind wordt niet uit huis geplaatst door enkel zijn eigen gedrag of door de nalatigheid van ouders. Wanneer we kijken naar het ecologisch model van Bronfenbrenner zien we dat verschillende partijen en systemen invloed uitoefenen op de ontwikkeling van het kind. Problemen en dus ook uithuisplaatsingen ontstaan vaak wanneer meerdere van die systemen onder druk komen te staan.

Het model onderscheidt vijf met elkaar verbonden systemen.

Het **microsysteem** staat het dichtst bij het kind en omvat invloeden vanuit het gezin en de school. Wanneer een kind thuis leert om problemen op te lossen met agressie, zal dit zich verder ontwikkelen in zijn opvoeding en mee vorm geven aan hoe hij als persoon in het leven staat.

Het **mesosysteem** verwijst naar de bredere omgeving die het kind en zijn gedrag beïnvloedt. Denk bijvoorbeeld aan geloofsovertuigingen die ervoor zorgen dat een kind zich in verschillende microsystemen anders gedraagt. Hierdoor kan het kind bepaalde religieuze ideeën ontwikkelen en ernaar handelen.

Het **exosysteem** omvat omgevingen en organisaties zoals sociale media of financiële situaties die indirect een grote impact hebben op het kind. Wanneer een ouder zijn job verliest en er financiële stress ontstaat, sijpelt die spanning door naar het gezin: er is minder geduld, meer ruzie en minder tijd voor het kind.

Het **macrosysteem** gaat over bredere maatschappelijke en politieke invloeden, zoals besparingen in de hulpverlening waardoor gepaste ondersteuning minder snel beschikbaar is en situaties kunnen escaleren. Een gezin dat vroeg ondersteuning nodig heeft, krijgt die pas maanden later. Problemen stapelen zich op, waardoor een uithuisplaatsing uiteindelijk als enige optie overblijft.

Tot slot verwijst het **chronosysteem** naar de tijdsgeest waarin het kind opgroeit. Vandaag leven we in een meer 'woke', open-minded en technologisch sterke samenleving, terwijl dit vijftig jaar geleden helemaal anders was. Kinderen groeien nu op in een digitale wereld met sociale media, online pesten en constante prikkels. Vijftig jaar geleden bestonden die uitdagingen niet.

Uithuisplaatsingen zijn ook nauw verbonden met sociaal werk, omdat sociaal werkers een centrale rol spelen in het ondersteunen en beschermen van minderjarigen en hun gezinnen in al deze verschillende systemen. Enerzijds zetten ze de veiligheid van het kind centraal, anderzijds begeleiden ze zowel het kind als de ouders richting een mogelijke terugkeer naar huis. In de definitie van sociaal werk staan waarden zoals sociale rechtvaardigheid, menselijke waardigheid, verbondenheid en empowerment centraal. Deze waarden komen duidelijk terug in het proces van uithuisplaatsingen en de samenwerking tussen verschillende hulpverleningspartners. Daarnaast werken wij als sociaal werkers ook politiserend door hogerop melding te maken van zaken die fout lopen en structureel aangepakt moeten worden.

Wanneer minderjarigen uit een onveilig of ongezond leefmilieu worden gehaald, streven sociaal werkers naar sociale verandering en ontwikkeling. Ze zorgen ervoor dat kinderen kansen krijgen om zorgeloos op te groeien en te werken aan een betere toekomst. Daarbij hoort ook verbindend werken: het herstellen en versterken van de band tussen ouders en kinderen, zodat een terugkeer naar huis mogelijk wordt wanneer de situatie dat toelaat.

Sociale rechtvaardigheid en duurzaamheid spelen hierin een belangrijke rol. Een uithuisplaatsing gebeurt vaak omdat de rechten van het kind worden geschonden of omdat ouders door omstandigheden niet in staat zijn die rechten te garanderen. Door in te grijpen beschermen we kinderen tegen onrecht en creëren we ruimte voor herstel. Ook duurzaamheid is hierbij relevant, al is dat minder zichtbaar op het eerste gezicht. Wanneer we de Sustainable Development Goals (SDG's) bekijken, zien we meteen duidelijke linkjes met het werkveld van uithuisplaatsingen.

SDG 1: Geen armoede & SDG 2: Geen honger

Uithuisplaatsingen gebeuren vaak in situaties waarin kinderen geen basisbehoeften krijgen, zoals voedsel, onderdak of onderwijs. Door hen tijdelijk elders onder te brengen, krijgen ze opnieuw toegang tot deze rechten. Ouders krijgen tegelijk de kans om aan hun problemen te werken en terug te groeien naar een veilige thuissituatie.

SDG 3: Goede gezondheid en welzijn

Een uithuisplaatsing heeft een grote impact op het fysieke en mentale welzijn van kinderen én ouders. Hulpverlening speelt een cruciale rol in het ondersteunen en stabiliseren van alle betrokkenen.

SDG 10: Ongelijkheid verminderen

Kwetsbare gezinnen worden disproportioneel getroffen door maatschappelijke ongelijkheid. Een rechtvaardige en goed afgestemde samenwerking tussen hulpverleners kan deze ongelijkheid verminderen en gezinnen versterken.

SDG 16: Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

Politie, jeugdhulp, crisismeldpunten en andere publieke diensten werken samen om minderjarigen te beschermen en veilige, rechtvaardige oplossingen te bieden.

SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Uithuisplaatsingen vereisen samenwerking tussen vele partners: jeugdhulp, scholen, politie en meer. Goede afstemming is essentieel om de noden van het kind en het gezin centraal te houden. Kortom: in het sociaal werk streven we altijd naar het bevorderen van welzijn, en uithuisplaatsingen passen binnen datzelfde streven. Zowel op korte als lange termijn begeleiden we kinderen en gezinnen, beschermen we hun rechten.

4. Wanneer een kind niet langer thuis kan blijven: wat is een uithuisplaatsing?

Een uithuisplaatsing kan gebeuren omwille van verschillende situaties, meerbepaald naar aanleiding van een verontrustende opvoedingssituatie (afgekort: VOS) of naar aanleiding van een misdrijf omschreven feit (afgekort: MOF). Bovendien is een uithuisplaatsing niet altijd een opgelegde maatregel, het kan ook een beslissing zijn die genomen wordt op basis van vrijwilligheid.

4.1. Uithuisplaatsing vanwege een verontrustende opvoedingssituatie

Een uithuisplaatsing van een kind betekent dat het kind voor een bepaalde periode niet meer in zijn eigen gezin woont maar ergens anders. Dit kan in een pleeggezin zijn maar ook in een instelling of bij familie. Een uithuisplaatsing is een zeer ingrijpende maatregel voor zowel het kind als de ouder. Het is een middel om het kind veilig te stellen omdat er geen andere alternatieven mogelijk zijn. Een uithuisplaatsing heeft tot doel om beide partijen rust te geven. De ouders (en het kind) kunnen op deze manier aan oplossingen werken zodat het kind terug naar zijn eigen gezin kan komen. Een uithuisplaatsing kan zowel een vrijwillig als gedwongen karakter hebben. (Introductie | Richtlijn Uithuisplaatsing en Terugplaatsing, z.d.) ("Jij en de Jeugdrechtbank", 2021) (Jeugdbescherming | Jeugdhulp, z.d.) (Sociale Dienst Jeugdrechtbank (SDJ) | Jeugdhulp, z.d.)

4.1.1. Vrijwillige uithuisplaatsing

Een vrijwillige uithuisplaatsing houdt in dat je als ouder er zelf voor kiest om het kind ergens anders te laten wonen. Dit kan zijn omdat je als ouders beseft dat je op dat moment niet voldoende zorg kan bieden aan het kind. In deze situatie gaat men het liefst op zoek naar een plaatsing bij familie of vrienden. Ze proberen het kind zich volledig thuis te laten voelen in zijn nieuwe thuissituatie. Bij een vrijwillige uithuisplaatsing hoeft er geen tussenkomst te zijn van justitiële autoriteiten. De ouders kunnen gezien worden als de 'plaatsers'. (Vrijwillige Of Gedwongen Uithuisplaatsing?, z.d.)("Jij en de Jeugdrechtbank", 2021)

J en P zijn een koppel met een ernstige drugsverslaving die een baby verwachtten. Beide partners gebruiken al jarenlang alcohol en drugs, wat leidde tot talrijke politie-interventies. Tijdens een huisbezoek na een nieuwe geweldsuitbarsting, waarbij P, J wurgde en in haar zwangere buik sloeg, werd P gearresteerd en werd J kort daarna gedwongen opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis. Ondanks haar opname bleef J positief testen op drugs. De baby werd uiteindelijk via een spoedkeizersnede geboren en opgenomen op neonatologie. Zowel de ouders van J als P gaven aan dat het koppel niet in staat is om voor het kind te zorgen, gezien hun verslaving, financiële problemen (waaronder 220.000 euro opgesoupeerd aan drugs en oplopende schulden), gebrek aan stabiliteit en het feit dat J eerdere hulpverleningstrajecten steeds vroegtijdig stopzette. Op basis van deze verontrustende feiten vroeg de politie via het parket de aanstelling van een jeugdrechter om de veiligheid van het pasgeboren kind te garanderen. Het parket weigerde dit verzoek en besliste om het Vetrouwenscentrum kindermishandeling en vrijwillige pleegzorg aan te stellen voor de begeleiding. Hierdoor blijft alles in de vrijwilligheid en kunnen J en P elk moment beslissen om te stoppen met de begeleiding, wel met de nodige gevolgen eventueel.

4.1.2. Gedwongen uithuisplaatsing

Wanneer een jeugdrechter beslist dat het kind tijdelijk ergens anders moet wonen, spreken we van een gedwongen uithuisplaatsing. Hierbij komt het kind onder het toezicht van de jeugdrechter. Deze zal beslissen hoe lang de plaatsing duurt en aan welke voorwaarden het kind kan terugkeren. (Introductie | Richtlijn Uithuisplaatsing en Terugplaatsing, z.d.) ("Jij en de Jeugdrechtbank", 2021) (Jeugdbescherming | Jeugdhulp, z.d.) (Sociale Dienst Jeugdrechtbank (SDJ) | Jeugdhulp, z.d.)

Men kan ook onder de jeugdrechter komen doordat de minderjarige in een moeilijke situatie leeft door zijn ouders. Deze situatie is niet meer op te lossen met vrijwillige hulpverlening. In dit geval is de uithuisplaatsing omwille van de ouders en hun tekortkomingen. ("Jij en de Jeugdrechtbank", 2021)

We spreken over een verontrusting als de ontwikkelingskansen bedreigd worden van de minderjarigen of de integriteit van de minderjarige is aangetast. (Verontrusting | Jeugdhulp, z.d.)

V en M zijn twee broers van 12 en 7 jaar. Samen met hun ouders zijn ze door hun grootouders uit huis gezet omwille van een onhoudbare situatie. Sindsdien leven de ouders, B en K, samen met hun twee kinderen zonder vaste verblijfplaats. Ze overnachten in hotels wanneer ze geld kunnen lenen, maar hebben geen structurele oplossing. Zowel het OCMW, CAW als het CLB zijn recent betrokken geraakt, maar de ouders werken nauwelijks mee aan hulpverleningstrajecten. Ze missen afspraken, weigeren onderzoeken en geven tegenstrijdige of onjuiste informatie.

Uit gesprekken met de scholen van beide kinderen blijkt dat er al langere tijd ernstige bezorgdheden bestaan. De kinderen komen vaak te laat of helemaal niet naar school, soms zonder eten. De scholen en het CLB geven aan dat de ouders moeilijk bereikbaar zijn, regelmatig liegen en afspraken niet nakomen. Er zijn signalen van verwaarlozing, zoals honger, slechte hygiëne en chaotische thuissituaties.

De financiële situatie van het gezin is zorgwekkend. Beide ouders leven van ziekte-uitkeringen, maar het geld is telkens snel op. K zit in een schuldbemiddelingstraject met een schuld van 20.000 euro, terwijl B meerdere afbetalingsplannen heeft. De grootouders hebben in het verleden al grote bedragen moeten betalen voor het gezin en staan nog steeds borg voor oude huurachterstallen.

Door de combinatie van dakloosheid, financiële problemen, verwaarlozing, gebrek aan samenwerking met hulpverlening en emotionele instabiliteit van de ouders, ontstaat een ernstig verontrustende situatie. Wij, de sociale recherche van PZ Scheldewaas, hebben onmiddellijk contact opgenomen met het parket voor een uithuisplaatsing van beide kinderen. Vooraleer dit mocht, moesten we eerst de intenties van de ouders bevragen. Tijdens het gesprek op het commissariaat tonen de ouders weinig inzicht in de ernst van hun situatie. Ze begrijpen niet waarom politie en hulpverlening zich zorgen maken en beschuldigen verschillende diensten van liegen. K is emotioneel ontregeld, agressief en moeilijk aanspreekbaar. Ze geeft toe recent cocaïne gebruikt te hebben. B probeert te bemiddelen, maar kan geen concrete oplossingen bieden. Er is geen opvangnet.

Uiteindelijk is het parket meegegaan in onze visie en is er een uithuisplaatsing geweest. De veiligheid en het welzijn van de kinderen stond duidelijk onder druk, terwijl de ouders geen stabiele of veilige leefomgeving konden garanderen.

4.2. Een uithuisplaatsing vanwege een misdrijf omschreven feit

Kinderen die geplaatst worden kunnen om twee verschillende redenen onder de jeugdrechter komen. Enerzijds kan het gaan over een VOS zoals hierboven beschreven, anderzijds kan het gaan omdat de minderjarigen een delict hebben gepleegd, een MOF (misdrijf omschreven feit). In deze situatie kan het kind uit de thuissituatie gehaald worden. Dit is dan 'ten koste' van zichzelf. ("Jij en de Jeugdrechtbank", 2021)

N, een minderjarige jongen raakt betrokken in een gevecht en slaat een andere minderjarige meermaals waardoor hij naar het ziekenhuis moet. N werd vervolgens opgepakt en verhoord als verdachte. Dit dossier wordt overgemaakt naar het parket die vervolgens zal inschatten of het nodig is om een jeugdrechter aan te stellen.. De jeugdrechter gaat vervolgens beslissen of een uithuisplaatsing nodig is.

5. Van kinderrechten tot jeugdhulp: de basis voor uithuisplaatsingen

Vooraleer we kunnen inzoomen op de samenwerking en uitdagingen, moeten we eerst begrijpen wat de wettelijke basis vormt voor uithuisplaatsingen.

5.1. Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Op 16 december 1991 bekrachtigde België het Kinderrechtenverdrag, dat tot stand is gekomen in de schoot van de Verenigde Naties. (Kinderrechten, z.d.)

Door dit verdrag worden kinderen als volwaardige deelnemers van de maatschappij behandeld en krijgen ze beslissingsrecht over hun eigen leven en over de maatschappij. Het verdrag beschrijft verschillende uitgangspunten, verplichtingen en rechten voor kinderen vanaf hun geboorte tot hun 18 jaar. Het kinderrechtenverdrag heeft tot doel om kinderen zorgeloos en veilig te laten opgroeien en hen te beschermen tegen mishandeling en verwaarlozing. (Kinderrechten, z.d.) (Kinderrechtencoalitie Vlaanderen vzw, 2018)

Hierbij staan drie soorten van rechten centraal, ook wel eens de drie P's genoemd. Zo bevat het verdrag bepalingen die ervoor zorgen dat het kind het recht heeft op bepaalde zaken (Provisierechten), artikelen die ervoor zorgen dat het kind beschermd wordt tegen schadelijke situaties zoals mishandeling (Protectierechten) en regels die voorschrijven dat een kind moet gehoord worden in het nemen van beslissingen die invloed hebben op zijn leven (Participatierechten). (Kinderrechtencoalitie Vlaanderen vzw, 2018)

Voor wat betreft dit artikel is het vooral van belang dat het Kinderrechtenverdrag duidelijk stelt dat de eerste zorg voor het kind altijd bij de ouders ligt. Zij krijgen de verantwoordelijkheid om voor hun kind te zorgen op de manier die aanvaard wordt in de maatschappij en overeenstemt met hun financiële mogelijkheden. Desondanks is dit geen oneindig recht. Als ouders er niet in slagen om voldoende voor het kind te zorgen, dan voorziet het verdrag dat de Staat moet tussenkomen en het kind uit de onveilige omgeving halen, wat neerkomt op een uithuisplaatsing. (Verenigde Naties, 1989)

5.2. Decreet Integrale Jeugdhulp

Naast het kinderrechtenverdrag bestaat sinds 12 juli 2013 een decreet integrale jeugdhulp. In dit decreet wordt de minderjarige centraal gesteld samen met zijn ouders en hulpverleners om zo snel en gemakkelijk mogelijk de gepaste hulpverlening te vinden. Het decreet wil dat de diverse jeugdhulpaanbieders beter samenwerken en hun aanbod voor de jongeren op elkaar afstemmen. Jeugdhulp moet aan de 5 B's voorzien: beschikbaarheid, begrijpelijkheid, betaalbaarheid, bereikbaarheid en bruikbaarheid. (Decreet Integrale Jeugdhulp | Jeugdhulp, z.d.)

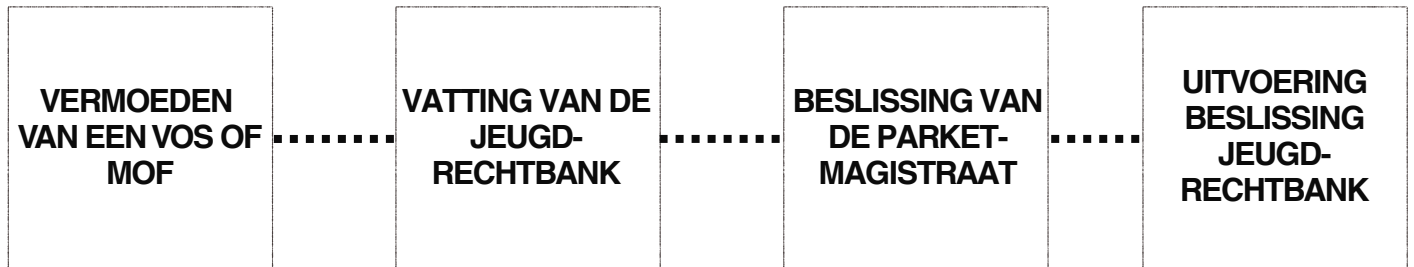
In het decreet integrale jeugdhulp gaat het over gepast omgaan met verontrustende situaties. Ze geven meer uitleg over de gepaste instellingen bij een verontrustende opvoedingssituatie (VOS), over vrijwillige en gerechtelijke maatregelen en de crisisjeugdhulpverlening. (Decreet Betreffende de Integrale Jeugdhulp, 2013)

In het decreet spreekt men ook over twee gemandateerde voorzieningen, het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK). Beide voorzieningen zijn nog in de vrijwillige hulpverlening. Ze zijn wel gemandateerd wat betekent dat, wanneer zij merken dat er geen vrijwilligheid is meer of wanneer de hulp niet voldoende is, zij kunnen overschakelen naar gerechtelijke/gedwongen hulpverlening door melding te maken bij de jeugdrechter. Je kan de gemandateerde voorzieningen als een soort tussenstap zien van volledig vrijwillig en vrijblijvend enerzijds en gedwongen anderzijds bij de jeugdrechtbank. (Decreet Betreffende de Integrale Jeugdhulp, 2013)

Dit verdrag en decreet vormen de basis waarom uithuisplaatsingen verantwoord zijn en kunnen plaatsvinden. Ze laten zien dat ouders wel degelijk rechten hebben over hun kind maar dat deze niet oneindig zijn. Kinderen hebben zelf rechten en wanneer wordt ingeschat dat het gevaar voor hun veiligheid en welzijn te groot is, zullen uithuisplaatsingen noodzakelijk zijn.

6. De procedure van uithuisplaatsing

De procedure die wordt gevolgd voorafgaand aan een beslissing tot uithuisplaatsing, verloopt niet altijd lineair en is ook niet zwart/wit. Zoals eerder al gesteld, zijn diverse actoren betrokken en wordt er heel veel overlegd.



6.1. Vermoeden van een verontrustende opvoedingssituatie - politie (en externe partners) en parket

De politie speelt in deze fase een belangrijke rol omdat het tot haar opdracht behoort om, aan de hand van een onderzoek, zoveel mogelijk relevante gegevens te verzamelen omtrent de situatie waarin de minderjarige zich bevindt. De politie moet hiervoor instructie krijgen van het parket. Dit kan op twee verschillende manieren.

Ofwel krijgt de politie, via een kantschrift, opdracht van het parket om een dossier (verder) te onderzoeken. De dossiers waarin tot plaatsing wordt overgegaan, zijn namelijk vaak gezinnen die al langer gekend zijn en waarbij de situatie nu escaleert.

Ofwel krijgt de politie informatie binnen, bijvoorbeeld naar aanleiding van een klacht, waarover zij het parket contacteert en vraagt om instructie om het dossier te mogen onderzoeken. In dit scenario betreft het vaak gezinnen die nog nooit in beeld waren maar waarbij de situatie, volgens de politie, zo acuut is dat er meteen moet worden ingegrepen.

Het onderzoek kan gebeuren aan de hand van verhoren, of door middel van een huisbezoek of door informatie in te winnen bij bijvoorbeeld de school van de minderjarige. Op basis van observaties die tijdens het huisbezoek worden opgedaan zal de politie bepalen of er sprake is van een verontrustende situatie. Deze inschatting gebeurt op basis van ervaring, professionele kennis en eventueel kort overleg met collega's of externe partners. Soms speelt ook het buikgevoel mee dat "dit niet meer goed komt". De politie kijkt altijd eerst of er hulpverlening kan worden opgestart om de situatie onder controle te krijgen. Als dit niet mogelijk is, of wanneer de situatie te acuut is, zoals bij de casus van B. en M., dan vragen zij onmiddellijk een uithuisplaatsing aan bij het parket.

Na het onderzoek door de politiediensten zullen zij hun conclusies en aanbeveling overmaken aan het parket. Indien zij van mening zijn dat het om een verontrustende opvoedingssituatie gaat en dat een uithuisplaatsing aangewezen is, ter bescherming van de minderjarige(n), zullen zij dit zo adviseren aan het parket.

6.2. Beslissing van de parketmagistraat - politie en parket

Op basis van de onderzoeksverrichtingen en het advies van de politie neemt de parketmagistraat de uiteindelijke beslissing om al dan niet over te gaan tot het inleiden van een procedure tot uithuisplaatsing voor de jeugdrechtbank. Het parket kan namelijk in deze fase nog steeds beslissen om in de vrijwillige hulpverlening te blijven of om het dossier door te sturen naar een gemandateerde voorziening zoals het OCJ. De politie is in dit proces slechts een dossierbeheerder die enkel adviezen kan geven.

In deze fase worden we geconfronteerd met de eerste uitdagingen. De visie van het parket en die van de politie komen niet altijd overeen, maar de politie moet volgen wat het parket beslist. Zelden beperkt de politie zich tot haar schriftelijke bevindingen en advies: de sociale recherche zal zeker altijd het dossier mondeling toelichten om de context van het dossier zo duidelijk mogelijk te maken aan de parketmagistraat.

In de eerder besproken casus van J en P, een koppel met een ernstige drugsverslaving dat een baby verwachtte, was dit eveneens het geval. Op basis van deze verontrustende feiten vroeg de politie via het parket de aanstelling van een jeugdrechter om de veiligheid van het pasgeboren kind te garanderen. Het parket weigerde dit verzoek en beliste om het Vetrouwenscentrum kindermishandeling en vrijwillige pleegzorg aan te stellen voor de begeleiding. Hierdoor blijft alles in de vrijwilligheid en kunnen J en P elk moment beslissen om te stoppen met de begeleiding, wel met de nodige gevolgen.

6.3. Vatting van de jeugdrechtbank - parket, jeugdrechtbank en politie

Wanneer het parket beslist om mee te gaan in de vraag tot uithuisplaatsing, wordt een jeugdconsulent aangesteld.

De jeugdconsulent is een medewerker van de jeugdrechtbank die de dossiers inhoudelijk voorbereidt alvorens de jeugdrechter een beslissing neemt.

In het kader hiervan zal de jeugdconsulent eventueel nog eens telefonisch contact opnemen met de sociale recherche: op die manier verzamelen zij zoveel mogelijk informatie voor de opmaak van een gemotiveerde beschikking die zal voorgelegd worden aan de jeugdrechter.

Het is uiteindelijk de jeugdrechter die beslist of hij akkoord gaat of niet met de uithuisplaatsing. De volgorde van de stappen in dit proces zijn afhankelijk van de provincie waarin er gewerkt wordt. In Antwerpen zijn de jeugdconsulenten namelijk aanwezig tijdens de zitting en gaan ze meteen in overleg met de jeugdrechter. In Dendermonde verloopt dit anders en zijn de jeugdconsulenten niet aanwezig tijdens een zitting.

6.4. Uitvoering beslissing jeugdrechtbank - Jeugdrechtbank en (o.a.) CAW-crisisteam

Als de jeugdrechtbank beslist tot gedwongen uithuisplaatsing, gaat de jeugdconsulent op zoek naar een geschikte slaappleaats voor de minderjarige(n). Hij kan hiervoor gebruikmaken van het CAW-crisisteam, dat een breed overzicht heeft van beschikbare plaatsen en weet welke voorzieningen gecontacteerd kunnen worden.

In dit geval wordt de procedure hoogdringendheid gevorderd. Het crisisteam is dan verplicht om opvang te zoeken voor een kind dat zich in uitzonderlijke nood bevindt en waarvoor crisisopvang de enige veilige optie is. Via deze procedure kan ook buiten de provincie worden gezocht. Toch is er niet altijd plaats: Oost-Vlaanderen beschikt over slechts vijftien verzekerde crisisbedden. In theorie duurt deze opvang maximaal 7 + 7 dagen, maar wanneer de thuissituatie te onveilig blijft, kan het kind via een versnelde procedure doorstromen naar reguliere opvang. Ook daar zijn de wachtlijsten echter lang, vaak twee tot drie maanden, waardoor steeds meer vragen voor crisisopvang ontstaan.

De jeugdrechter kan evenwel ook beslissen dat een gedwongen uithuisplaatsing (nog) niet aangewezen is. Ook in dit scenario speelt het CAW-crisisteam een belangrijke rol. Het crisisteam heeft namelijk als doelstelling: nagaan wat de noden zijn in het hier en nu, wat de crisis veroorzaakt en hoe deze onder controle kan worden gebracht.

In geval er geen gedwongen uithuisplaatsing wordt bevolen, zullen politie en parket dus zelf het crisisteam contacteren met de vraag naar acute opvang voor minderjarigen. In dergelijke situaties doorloopt het team een aantal stappen om de situatie in te schatten en te bepalen welke opvangvorm aangewezen is.

Er bestaan twee soorten crisisopvang. Bij vrijwillige crisisopvang werken alle betrokkenen mee en keert het kind na veertien dagen terug naar huis, eventueel met een korte verlenging. Tijdens deze periode wordt actief binnen de context gewerkt, met de nadruk op herstel.

Daarnaast bestaat er een 72-uursonderzoek in vrijwilligheid. Hierbij probeert het crisisteam via gesprekken alsnog vrijwillige hulpverlening op te starten. Voorwaarde is dat iemand van het team ter plaatse mag komen in het gezin om de situatie te verkennen en mogelijkheden te bekijken.

7. De uitdagingen van een uithuisplaatsing

Het proces van een uithuisplaatsing is theoretisch goed geregeld. Iedereen heeft zijn eigen rol en meerwaarde binnen het verloop van een uithuisplaatsing. Toch loopt het in de praktijk niet altijd even vlot. Door uitdagingen in de samenwerking en structurele problemen worden minderjarigen niet altijd optimaal geholpen.

Een structureel probleem dat in bijna elk gesprek, verhaal of praktijkvoorbeeld terugkomt, is het plaatstekort in de hulpverlening. Doorheen mijn onderzoek en gesprekken was dit een uitdaging die telkens opnieuw naar voren kwam. Het tekort aan plaatsen zorgt ervoor dat kinderen niet de gepaste hulp kunnen krijgen die ze op dat moment nodig hebben of nog erger, dat ze helemaal geen hulp kunnen krijgen. Zo vertelde een jeugdconsulent van de jeugdrechtbank Antwerpen mij dat ze een hele dag met kinderen in de rechtbank heeft moeten wachten, om hen vervolgens toch terug te sturen naar hun onveilige thuissituatie. In een ander verhaal beschreef ze hoe zij samen met de jeugdrechter moest beslissen welke jeugddelinquent "erger" was en dus een beschikbare plaats kreeg. Er waren twee bedden vrij voor drie minderjarigen, waardoor ze moesten kiezen wie een plek kreeg en wie naar huis moest met enkel voorwaarden.

Het tekort aan plaatsen in de jeugdhulpverlening leidt tot enorm lange wachtlijsten. Kinderen kunnen niet geholpen worden en organisaties lopen vast omdat ze geen doorstroom meer hebben. Het CAW gaf aan dat sinds de start van de kerstvakantie alle bedden volzet waren. Elke vraag die daarna binnenkwam, vereiste het zoeken naar alternatieve oplossingen, wat hun werk soms bijna onmogelijk maakt.

Hulpverleners zien het bos door de bomen niet meer. Ze hebben enorm veel werk en kunnen sommige situaties niet even goed behandelen door het gebrek aan tijd en middelen.

7.1. Goed genoeg is de nieuwe norm (Cf. 6.1.)

Door het structurele probleem van plaatstekort wordt de grens van wat aanvaardbaar is steeds verder opgeschoven. Situaties waarvan je in eerste instantie zou denken dat een kind onmiddellijk weg moet, worden nu soms beoordeeld als "het valt mee, het kan voorlopig blijven". Zo maakten mijn collega's van de sociale recherche het volgende mee: tijdens een sociaal onderzoek merkten ze dat er kinderen waren geplaatst binnen een gezin dat zelf al in een kwetsbare situatie zat. Normaal gezien zou dit nooit gebeuren, maar door het gebrek aan alternatieven wordt dit soms gezien als de minst slechte oplossing.

7.2. We moeten wachten tot het te laat is (Cf. 6.1.)

In het begin van dit artikel beschreef ik de casus van een meisje dat duidelijk weggehaald moet worden van haar broers en zussen. Toch gebeurt er niets omdat er vrijwillige hulp loopt en er volgens het parket nog onvoldoende signalen zijn. Tijdens het interview met de politie werd mij verteld dat zij niet preventief kunnen werken. Ze handelen op problemen die hier en nu plaatsvinden en hebben niet de mogelijkheid om preventief in te grijpen. Hierdoor worden situaties uitgesteld tot het effectief fout loopt, waarna er plots acuut en snel gehandeld moet worden. Volgens de politie zal dit ook zo zijn voor de casus van het meisje.

7.3. Met een verschillende bril naar hetzelfde kind kijken (Cf. 6.3 en 6.4.)

In de gesprekken met de politie, het CAW en de jeugdconsulente komt naar voren dat elke partner zijn eigen visie en verwachtingen heeft, en dat deze soms botsen. In de casus van het zwangere, drugsverslaafde koppel J en P zien we dat het parket een andere visie had dan de politie. De politie liep vast omdat zij slechts dossierbeheerders waren en ze hierdoor geen handelingsbevoegdheid hadden zonder toestemming van het parket. Hierdoor kan de samenwerking soms stroef verlopen.

Daarnaast zijn er veel foute verwachtingen. Zo belooft de politie soms te snel dat ze een plek zullen vinden, terwijl het CAW vervolgens moet uitleggen dat dit niet mogelijk is. Politie maakt op voorhand reeds beloften naar ouders en hierdoor ontstaan bij betrokkenen verkeerde verwachtingen en zo wordt het vertrouwen in hulpverlening geschaad.

Ook tussen CAW en jeugdconsulenten loopt het soms mis omdat iedereen zijn eigen procedures heeft, wat het proces vertraagt.

7.4. Wanneer we niets delen, doen we zeker niets fout

Het beroepsgeheim vormt een grote uitdaging tussen hulpverleners en politie. Hulpverleners mogen vaak geen informatie delen met de politie vanwege hun beroepsgeheim, waardoor politie vaak gewoon niet op de hoogte is van belangrijke elementen. Politie is namelijk geen hulpverlener en valt dus niet onder hetzelfde beroepsgeheim.

7.5. Een omweg in het systeem (Cf.6.3.)

Een ander probleem is het misbruik van hoogdringende maatregelen om reguliere wachtlijsten te omzeilen. Wie via crisis instroomt, krijgt voorrang op kinderen die al maanden wachten, waardoor sommige jongeren nog langer moeten wachten op hulp. Dankzij die maatregel kunnen kinderen een bed krijgen om vervolgens via een bepaalde regeling door te stromen naar het regulier aanbod. Hierdoor houden ze de crisisbedden langer bezet die oorspronkelijk bedoeld waren.

Daarnaast wordt crisishulp soms ingezet voor chronische problemen, terwijl het aanbod net kortdurend bedoeld is. Hierdoor raakt het systeem overbelast en wordt de druk op crisisbedden nog groter.

8. Conclusie

Uithuisplaatsingen vormen een snijpunt van wetgeving, hulpverlening, maatschappelijke verwachtingen en menselijke kwetsbaarheid. In theorie is het een nauwkeurig opgebouwde procedure, maar in de praktijk merken we dat het steeds een zoektocht blijft waarin politie, parket, jeugdrechters, OCJ, VK, CAW-crisisteam en vele andere partners elkaar nodig hebben, maar niet altijd vinden. De casussen en interviews die ik heb onderzocht of afgenomen tonen hoe groot de kloof kan zijn tussen het ideaal van integrale jeugdhulp en de realiteit waarin professionals dagelijks moeten handelen.

Uithuisplaatsingen zijn in onze maatschappij zeker nodig en zullen blijven bestaan. Het is belangrijk om alert te blijven voor gevaarlijke situaties voor minderjarigen. Omdat dit zo'n cruciale vorm van hulpverlening is, moeten we blijven zoeken naar manieren om optimaal samen te werken en de best mogelijke ondersteuning te bieden. Het chronische plaatstekort, de lange wachtlijsten, de hoge werkdruk en de uiteenlopende visies tussen diensten zorgen er echter voor dat de samenwerking onder druk komt te staan. Deze structurele problemen maken dat kinderen soms opnieuw naar onveilige situaties moeten terugkeren, of dat hulpverleners onmogelijke keuzes moeten maken. "Goed genoeg" wordt steeds vaker de nieuwe norm, terwijl iedereen weet dat kinderen eigenlijk recht hebben op beter.

We moeten dus ook durven nadenken op maatschappelijk niveau. De jeugdhulpverlening is schaars: er zijn te weinig plaatsen en te weinig gespecialiseerde trajecten. Hierdoor raken professionals overbevraagd, wat soms ten koste gaat van de kwaliteit of kwantiteit van de hulpverlening. We mogen niet toelaten dat onze grens van wat een veilige situatie is, steeds verder verschuift. Integendeel: we moeten blijven inzetten op beter overleg en afstemming tussen diensten, zodat we op dezelfde lijn staan en kinderen de bescherming krijgen die ze nodig hebben.

Tegelijkertijd herken ik ook de kracht van het sociaal werk in dit artikel. Sociaal werkers, politie en hulpverleners blijven ondanks de uitdagingen opstaan om kinderen te beschermen, gezinnen te ondersteunen en structurele knelpunten zichtbaar te maken. Ze werken verbindend, politiserend en met respect voor kinderrechten. Uithuisplaatsingen zijn dus nooit een doel op zich, maar een middel om veiligheid te herstellen en perspectief te creëren voor zowel kinderen als ouders.

Uit dit onderzoek komt voor mij één duidelijke vraag naar voren: **Hoe kunnen we, ondanks de structurele tekorten en de uiteenlopende mandaten van de betrokken diensten, beter samenwerken zodat kinderen tijdig de juiste hulp krijgen, zonder dat hulpverleners moeten kiezen tussen "wie of wat het ergst is"?**

Om deze vraag te beantwoorden, zullen we verder moeten kijken dan onze huidige werking en wetgeving. We kunnen inspiratie opdoen uit andere landen en onze gezamenlijke verantwoordelijkheid opnemen. Door duidelijke communicatie, wederzijds begrip, voldoende middelen en een gedeelde visie kunnen we een jeugdhulp creëren waarin elk kind de zorg krijgt die het verdient, en waarin sociaal werkers hun opdracht kunnen uitvoeren zonder voortdurend te moeten balanceren tussen idealen en haalbaarheid.

9. Bibliografie

Algemene vergaderingen van de IFSW en de IASSW. (2014). Globale definitie van het sociaal werk. Geraadpleegd op 17 januari 2026, van <https://www.ifsw.org/wp-content/uploads/2019/08/Global-Definitie-Social-Work-2014-Dutch-.pdf>

Bruning, M. R. (z.d.). Dynamisch samenwerken: De kinderrechter en ketenpartners in de jeugdzorg. In Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum. Geraadpleegd op 19 december 2025, van https://www.recht.nl/exit.html?id=220961&url=https%3A%2F%2Fwww.wodc.nl%2Fbinaries%2Fjv0706-volledige-tekst_tcm28-76977.pdf

Decreet betreffende de integrale jeugdhulp. (2013, 12 juli). Codex Vlaanderen. Geraadpleegd op 7 januari 2026, van <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1023237&datum=&geannoteerd=false&print=false#H106214>

Decreet Integrale Jeugdhulp | Jeugdhulp. (z.d.). Opgroeien. Geraadpleegd op 7 januari 2026, van <https://www.jeugdhulp.be/actua/in-beeld/decreet-integrale-jeugdhulp?>

Develtere, L. (2023, 5 oktober). 'Er wordt veel te snel besloten om een kind uit huis te plaatsen'. Sociaal.Net. <https://sociaal.net/achtergrond/carolien-gravesteijn-er-wordt-te-snel-besloten-om-kind-uit-huis-te-plaatsen/>

Een onderzoek naar de rol van de politie en haar bevoegdheden inzake de tenuitvoerlegging van uithuisplaatsing bij kinderkzaken.(2015, 28 oktober). Kinderbescherming. Geraadpleegd op 23 december 2025, van <https://kinderbescherming.jimdofree.com/informatie/rol-politie-bij-uhp/>

Introductie | Richtlijn Uithuisplaatsing en terugplaatsing. (z.d.). Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming. Geraadpleegd op 3 januari 2026, van <https://www.richtlijnenjeugdhulp.nl/uithuisplaatsing-en-terugplaatsing/introductie>

Jeugdbescherming| Jeugdhulp. (z.d.). Opgroeien. Geraadpleegd op 4 januari 2026, van <https://www.jeugdhulp.be/aanbod/jeugdbescherming>

Jeugdrechter Nicole Caluwé: "Ik ben niet tégen ouders, ik ben vóór hun kind". (2025, 11 april). De Standaard. <https://www.standaard.be/binnenland/jeugdrechter-nicole-caluwe-ik-ben-niet-tegen-ouders-ik-ben-voor-hun-kind/51858615.html>

Jij en de jeugdrechtbank. (2021). In Opgroeien. Geraadpleegd op 3 januari 2026, van <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/80354>

Jongerenwelzijn.(z.d.). Jongerenwelzijn. In Opgroeien. Geraadpleegd op 23 december 2025, van <https://www.opgroeien.be/sites/default/files/intern/crisisjeugdhulp-werkingsprocessen.pdf>

Kinderrechten. (z.d.).Kinderrechtencommissariaat. Geraadpleegd op 7 januari 2026, van <https://www.kinderrechten.be/themas/kinderrechten>

KinderrechtencoalitieVlaanderen vzw. (2018). KINDERRECHTEN OP LOKAAL NIVEAU[Book].
https://demos.be/sites/default/files/inspiratiegids_versie_181009.pdf#:~:text=België%20onderteken de%20het%20Kinderrechtenverdrag%20in%201991.%20Hiermee,de%203%20p%27s:%20protectie%2C%20participatie%20en%20provisie.

Kuiper, C.(2020). Uithuisplaatsing van jeugdigen: Wat, voor wie, en wanneer? www.academia.edu.
https://www.academia.edu/119987495/Uithuisplaatsing_van_jeugdigen_Wat_voor_wie_en_wannee

Nws, V. (2025, 13 juni). Meer meldingen van verontrustend thuissituaties, maar plaatstekort blijft aanhouden | VRT NWS: nieuws. VRTNWS.
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2025/06/02/meer-en-meer-melding-van-verontrustende-situaties-bij-kinderen-e/>

Microsoft 365. (2026). Copilot [Generatieve AI]. <https://copilot.microsoft.com>

Onze 12 voorstellen. (2024). In Opgroeien. Geraadpleegd op 23 december 2026, van https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/opgroeien-memorandum-2024-2029_0.pdf

Pro Deo Advocaten. (2023, 23 maart). Uithuisplaatsing - pro deo advocaat. Pro Deo Advocaat. Geraadpleegd op 23 december 2025, van <https://pro-deo-advocaten.com/uithuisplaatsing/>

Rollen en verantwoordelijkheden | Richtlijn Uithuisplaatsing en terugplaatsing. (z.d.). Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming. Geraadpleegd op 3 januari 2026, van <https://www.richtlijnenjeugdhulp.nl/uithuisplaatsing-en-terugplaatsing/begeleiden-bij-uithuisplaatsing-en-terugplaatsing/rollen-en>

SDG's in Vlaanderen. (z.d.). [Vlaanderen.be](http://www.vlaanderen.be). Geraadpleegd op 17 januari 2026, van <https://www.vlaanderen.be/uw-overheid/beleid/het-vlaamse-beleid-voor-duurzame-ontwikkeling/sdgs-in-vlaanderen>

Sociale dienst jeugdrechtbank (SDJ) | Jeugdhulp. (z.d.). Opgroeien. Geraadpleegd op 4 januari 2026, van <https://www.jeugdhulp.be/organisaties/sociale-dienst-jeugdrechtbank-sdj>

THE 17 GOALS | Sustainable Development. (z.d.). Geraadpleegd op 17 januari 2026, van <http://sdgs.un.org/goals>

UITGANGSPUNTEN EN KRACHTLIJNEN BIJ UITHUISPLAATSING VAN JONGE KINDEREN I.F.V. VLAAMSE BELEIDSKEUZES. (2016). In Vlaamswelzijnsverbond. Geraadpleegd op 19 december 2025, van <https://www.vlaamswelzijnsverbond.be/files/uitgangspunten%20uithuisplaatsing%20jonge%20kinderen%20jongerenwelzijn%20en%20K%26G.pdf>

Uithuisplaatsingen van jeugdigen. (2020). In UMCG

Verenigde Naties. (1989). Verdrag inzake de Rechten van het Kind. In Verdrag Inzake de Rechten van het Kind. Geraadpleegd op 4 januari 2026, van https://kinderrechten.be/sites/default/files/kinderrechtenverdrag_nederlandse_vertaling.pdf

Verontrustende situaties melden aan het parket: Wanneer heeft een houder van het beroepsgeheim meldingsrecht? Gids voor professionele hulpverleners. (z.d.). https://www.vvpt.be/images/word-pdf-bestandenVVPT/Verontrustende_situaties_GIDS_leespdf_LR.pdf

Verontrusting | Jeugdhulp. (z.d.). Opgroeien. Geraadpleegd op 3 januari 2026, van <https://www.jeugdhulp.be/aanbod/specifieke-situaties/verontrusting>

Vrijwillige of gedwongen uithuisplaatsing? (z.d.). Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 4 januari 2026, van <https://www.nji.nl/kennis/uithuisplaatsing/vrijwillige-of-gedwongen-uithuisplaatsing#vrijwillige-uithuisplaatsing>

Tijdens de voorbereiding van dit werk heb ik Microsoft Copilot gebruikt om mijn tekst te verbeteren en corrigeren, cases samen te vatten en inspiratie op te doen voor nieuwe ideeën. Na het gebruik van deze tool/service heb ik de inhoud grondig en kritische bekeken en waar nodig bewerkt, waarbij ik de volledige verantwoordelijkheid opneem voor het eindresultaat.